

KỶ NIỆM 50 NĂM SỰ KIỆN 81 NGÀY ĐÊM CHIẾN ĐẤU BẢO VỆ THÀNH CỔ QUẢNG TRỊ (1972 - 2022)

Sáng mãi truyền thống chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị

Cách đây tròn nửa thế kỷ, giữa thời điểm cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước của quân và dân ta bước vào giai đoạn cam go, ác liệt, nhiều chiến sĩ quê lúa mang trong tim khát vọng độc lập, tự do, thống nhất đất nước đã có mặt tại Thành cổ Quảng Trị, góp xương máu qua 81 ngày đêm viết lên khúc tráng ca bất tử, biểu tượng bất diệt cho tinh thần quả cảm, bền gan vững chí, hiên ngang bất khuất của một dân tộc anh hùng.

Hội viên Hội Chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị năm 1972 tỉnh Thái Bình gặp mặt ôn lại truyền thống hào hùng một thời hoa lửa.

Anh dũng chiến đấu trong chiến tranh, giữ đày, phát huy phẩm chất, truyền thống Bộ đội Cụ Hồ, những chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị năm xưa đã và đang ngày đêm nhiệt huyết với hoạt động nghĩa tình đồng đội, tri ân người có công, góp phần bảo đảm an sinh xã hội, ổn định an ninh chính trị trên địa bàn tỉnh.

Sau cuộc chiến mùa hè đỏ lửa năm 1972 và cuộc tổng tiến công mùa xuân năm 1975, Thái Bình có hàng nghìn cán bộ, chiến sĩ trở về quê hương, trong số đó có đến 95% là thương binh, bệnh binh, nạn nhân chất độc da cam. Những người lính bước ra từ trận mạc tiếp tục phát huy truyền thống anh dũng, kiên cường trong chiến đấu, ra sức cống hiến trí lực trong công tác, học tập, lao động sản xuất, góp phần xây dựng quê hương. Để ghi nhận và tôn vinh công lao to lớn của cán bộ, chiến sĩ và những người trực tiếp tham gia cuộc chiến đấu 81 ngày

đêm bảo vệ Thành cổ Quảng Trị năm 1972, năm 2013, Đảng, Nhà nước cho phép thành lập Hội Chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị năm 1972. Ngày 9/6/2015, UBND tỉnh quyết định thành lập Hội Chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị năm 1972 tỉnh Thái Bình.

đồng đội, thân nhân liệt sĩ nhiều đóng chí không quản ngại công sức, ủng hộ tiền của để cùng với thân nhân vào chiến trường Quảng Trị thăm viếng, xác định danh tính, vị trí khi chôn cất đồng đội để thông báo với các cơ quan chức năng có thẩm quyền xác định và cất bốc đưa 6 hài cốt, di chuyển 15 hài cốt về quê hương an táng.

Ông Đỗ Trọng Khoa, Phó Chủ tịch thường trực Hội Chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị năm 1972 tỉnh Thái Bình
 Chúng tôi, những người lính trở về từ Thành cổ luôn đau đáu phải sống có nghĩa tình và biết tri ân, giúp đỡ nhau trong cuộc sống khi máu xương của hàng vạn chiến sĩ đã đổ xuống và hàng nghìn đồng đội đã nằm lại vĩnh viễn trên chiến trường. Hội Chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị năm 1972 tỉnh Thái Bình được thành lập là mái nhà chung để đồng đội có thêm nhiều điều kiện kết nối, sẻ chia, hỗ trợ, giúp đỡ nhau, đồng thời gìn giữ, kế thừa và phát huy truyền thống anh dũng, kiên cường của chiến sĩ Thành cổ làm nguồn động lực để chúng tôi tiếp tục sống vui, sống khỏe, gương mẫu, tích cực tham gia, cống hiến, góp phần xây dựng quê hương ngày càng phát triển.

Ông Phạm Văn Hiệp, Chủ tịch Hội Chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị năm 1972 huyện Kiến Xương
 Hội Chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị năm 1972 huyện Kiến Xương hiện có 14 chi hội với 250 hội viên. Hội đã tích cực tham gia hoạt động hội và các phong trào phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng quê hương, vận động xã hội hóa được 500 triệu đồng thực hiện công tác "Đền ơn đáp nghĩa"; hỗ trợ xây dựng 2 nhà tình nghĩa, trao tặng 5 xe lăn và hàng trăm suất quà; hiến hàng trăm mét vuông đất, tham gia hàng nghìn ngày công xây dựng nông thôn mới.

Ông Lê Xuân Chinh, xã Thanh Yên, huyện Điện Biên (Điện Biên)
 Rời quê hương Thái Phương (Hưng Hà) lên đường cầm súng chiến đấu vì độc lập, tự do của Tổ quốc, tôi cùng đồng đội đã tham gia bảo vệ Thành cổ Quảng Trị 81 ngày đêm; sau khi rời quân ngũ tôi đã lên Điện Biên lập nghiệp. Tuy ở xa nhưng tôi luôn dõi theo sự phát triển của quê hương và cảm thấy rất tự hào khi những đồng đội một thời hoa lửa đang sinh hoạt trong Hội Chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị năm 1972 tỉnh Thái Bình đã có nhiều đồng đội góp cho sự phát triển chung đó.

Ông Trần Văn Hiệu, phường Quang Trung (thành phố Thái Bình)
 Chúng tôi là lực lượng an ninh làm nhiệm vụ cơ yếu và tham gia chiến đấu tại Thành cổ Quảng Trị. 81 ngày đêm kiên cường chiến đấu trước mưa bom, bão đạn của kẻ thù để bảo vệ Thành cổ và trải qua khói lửa của chiến tranh, chúng tôi luôn dõi theo sự phát triển của quê hương và cảm thấy rất tự hào khi những đồng đội một thời hoa lửa đang sinh hoạt trong Hội Chiến sĩ Thành cổ Quảng Trị năm 1972 tỉnh Thái Bình đã có nhiều đồng đội góp cho sự phát triển chung đó.

Ông Hoàng Liên, phường Quang Trung (thành phố Thái Bình)
 Chúng tôi tự hào bởi là những thế hệ sinh viên từ giảng đường ra thẳng chiến trường vào năm 1972. Từ sinh viên Đại học Nông nghiệp rồi trở thành chiến sĩ pháo cao xạ trực tiếp tham gia chiến đấu bảo vệ Thành cổ Quảng Trị, những năm tháng ở chiến trường là giai đoạn rất đẹp và không thể nào quên của thế hệ sinh viên chúng tôi hồi đó. Trở về sau chiến tranh, tôi cùng đồng đội lại tiếp tục "chiến đấu" trên mặt trận sản xuất, kinh doanh, đóng góp một phần trí tuệ, công sức để phát triển kinh tế - xã hội, tích cực tham gia các hoạt động từ thiện, nhân đạo, "Đền ơn đáp nghĩa".

TRINH CƯỜNG - TIẾN ĐẠT

Kỷ ức nụ cười Thành cổ Quảng Trị

Thành cổ Quảng Trị là biểu tượng của chủ nghĩa anh hùng cách mạng, niềm tự hào của các thế hệ người dân Việt Nam. Cổ thành thiêng liêng đang lưu giữ bao kỷ vật về cuộc chiến 81 ngày đêm mùa hè đỏ lửa (28/6 - 16/9/1972). Điều kỳ diệu ở Thành cổ Quảng Trị còn ghi dấu ấn đặc biệt của những người con ưu tú quê hương Thái Bình đó là "Bức thư thiêng" của liệt sĩ Lê Văn Huỳnh và bức ảnh "Nụ cười chiến thắng" của cựu chiến binh, thương binh Lê Xuân Chinh.

Chuyện về bức thư thiêng

Thầy giáo Trần Trung Thiệp, Hiệu trưởng Trường THCS Thành cổ Quảng Trị lần đầu tiên ra thăm quê hương Thái Bình và được gặp các cựu chiến binh quê lúa trực tiếp chiến đấu, kiên cường 81 ngày đêm bảo vệ Thành cổ, gặp lại người lính trong phút nghỉ ngơi giữa hai trận đánh đẫm lệ "Nụ cười chiến thắng" cho hôm nay và cho các mai sau, thương binh, cựu chiến binh Lê Xuân Chinh người con của quê hương xã Thái Phương (Hưng Hà). Thấy giáo Thiện cũng được hiểu căn kể thêm về "Bức thư thiêng" của liệt sĩ Lê Văn Huỳnh, quê xã Lê Lợi (Kiến Xương) gửi mẹ và vợ trước khi vào trận đánh khốc liệt. Thấy giáo Thiện được gặp người phụ nữ chỉ có "6 ngày làm vợ, cả đời làm dâu" - chị Đặng Thị Xơ, vợ liệt sĩ Lê Văn Huỳnh. Sự kỳ diệu của "Bức thư thiêng" và bức ảnh "Nụ cười chiến thắng" trong Thành cổ đều là đóng góp của người Thái Bình" - thầy giáo Trần Trung Thiệp cảm nhận. Thấy Thiện ngồi lặng nghe đọc lại lá thư thiêng của liệt sĩ Lê Văn Huỳnh:

"...Hôm nay con ngồi đây biên vài dòng chữ cuối cùng, phòng khi đã "đi nghiên cứu bí mật trong lòng đất", thì gia đình khi thấy đó là điều rất tốt. Mẹ kính mến! Thư này tới mẹ là con đã đi xa rồi. Chắc mẹ đau buồn lắm. Lớn lên trong vòng tay mẹ từ khi còn trứng nước, chưa kịp báo đáp công ơn sinh thành, giờ con đi xa là để lại cho mẹ nỗi buồn nhất trên đời. Con rất hiểu đôi mẹ đã đau khổ nhiều, nhưng mẹ hãy lau nước mắt để sống đến ngày đời mình chiến

thắng. Con đi, mẹ ở lại trăm tuổi bạc đầu. Coi như con lúc nào cũng nằm bên mẹ. Coi như con đã sống trọn đời cho Tổ quốc mai sau...
Em yêu thương. Mọi lá thư đến với em đều là nguồn động viên em khi xa anh. Song, lá thư này đến tay em sẽ là nỗi buồn lớn nhất. Chúng ta sống với nhau chưa được bao lâu, thì chiến tranh đã cướp đi của em biết bao yêu thương, trau dồi. Người ta lấy chồng thì được chiếu chuộng mọi điều. Em chưa được hưởng diễm phúc ấy đã phải xa anh...
Anh biết em sẽ không đọc nổi lá thư này, nhưng em hãy gạt nước mắt cho đời trẻ lại. Anh chỉ mong em khỏe, yêu đời, nếu có điều kiện, hãy cứ đi bước nữa, vì em còn trẻ lắm. Anh chỉ mong em sẽ luôn nhớ đến anh và hãy thả hương cho anh vào ngày gió anh. Hãy là người con dâu hiếu thảo của mẹ, là người em ngoan của các anh chị anh...
Sau này hòa bình lập lại, nếu có điều kiện vào Nam, hãy mang hài cốt anh về. Đường đi như sau: Đi tàu vào thị xã Quảng Trị, qua sông Thạch Hãn là nơi anh đã hy sinh khi đưa hàng qua sông vào ngày 21/1/1973. Từ thị xã qua cầu, ngược trở lại, hỏi thăm thôn Nhan Biều. Em cứ đi đến đó, tính xuôi theo dòng nước thì ở cuối làng. Đến đó sẽ tìm thấy tấm bia ghi tên anh đục trên mảnh tôn. Mẹ anh ở đó... Em sẽ đọc lá thư này cho mọi người trong gia đình nghe trong buổi lễ truy điệu anh. Cho anh gửi lời chúc sức khỏe tất cả những người quen thuộc trên quê hương trong buổi truy điệu lịch sử này..."

Chào mẹ, chào em, chào tất cả gia đình và làng xóm quê hương".
Nửa thế kỷ ven nguyên kỷ ức "Nụ cười chiến thắng"
Cựu chiến binh Lê Xuân Chinh kể lại: Hôm đó là ngày 15/8/1972, hạ sĩ Lê Xuân Chinh - chiến sĩ thông tin Đại đội 18, Trung đoàn 48 được giao nhiệm vụ đón và dẫn đường cho nhà báo, nghệ sĩ nhiếp ảnh Đoàn Công Tinh đến các điểm chốt trong Thành cổ Quảng Trị chụp ảnh đồng đội các cán bộ, chiến sĩ giữ thành. Tiếng súng, tiếng đạn pháo của địch vừa ngớt, giây phút hiếm hoi giữa hai trận đánh, tốp chiến sĩ thuộc đơn vị K8 đang củng cố lại công sự và ngồi lại bên nhau cười nói vui vẻ. Nhà báo Đoàn Công Tinh nói với Lê Xuân Chinh: "Dùng ở đây! Chinh ngồi trước các đồng đội, cười rạng rỡ lên nhé! Sau đó là bức ảnh Lê Xuân Chinh với "Nụ cười chiến thắng" cùng đồng đội dưới chân Thành cổ Quảng Trị tan hoang bởi đạn pháo và bom của quân thù. Bức ảnh chụp lúc 9 giờ sáng ngày 15/8/1972. Bức ảnh nổi tiếng của nghệ sĩ Đoàn Công Tinh đăng trên Báo Nhân Dân đúng dịp 2/9/1972 được đánh giá cao bởi thể hiện được sự lạc quan của các chiến sĩ giữa chiến trận ác liệt. Chính nhờ bức ảnh này mà chiến sĩ Lê Xuân Chinh đã được "tìm lại", được hưởng chính sách vì những năm tháng cống hiến cho cách mạng.
Ngày 5/9/1972, Lê Xuân Chinh bị thương trong Thành cổ và được đưa về điều trị vết thương tại Viện 43. Khi lành bệnh, anh được điều động trở lại chiến

Nụ cười chiến thắng bên Thành cổ Quảng Trị. Ảnh tư liệu

dựng vùng kinh tế mới xã Thanh Yên, tỉnh Điện Biên được chính quyền địa phương ưu tiên cấp cho 700m² đất làm nhà và 4.000m³ ruộng để cấy lúa. Có đất làm nhà, có ruộng cấy lúa nhưng lại thiếu sức lao động hai vợ chồng lại sinh thêm cháu nữa thế là khó khăn chống khó khăn với gia đình anh. Trên quê hương mới không ai biết Lê Xuân Chinh đã để lại nụ cười trở thành báu vật ở Thành cổ Quảng Trị. Tại bảo tàng Thành cổ Quảng Trị cũng không ít người cho rằng người chiến sĩ có nụ cười chiến thắng đã không còn sau chiến tranh, nhà báo, nghệ sĩ Đoàn Công Tinh người chụp bức ảnh mất nhiều năm tìm kiếm Lê Xuân Chinh cũng đã từng có nhận định như vậy. Mai tới năm 2002 có đoàn cựu chiến binh huyện Hưng Hà thăm lại chiến trường tỉnh Quảng Trị, từ đây danh phận Lê Xuân Chinh mới được khẳng định, anh còn sống cùng gia đình đang định cư ở vùng kinh tế mới xã Thanh Yên, tỉnh Điện Biên. Nhà báo, nghệ sĩ Đoàn Công Tinh, các đồng đội thuộc D18, F320B tìm đến chia sẻ và hoàn thiện hồ sơ, được đồng đội, đơn vị xác nhận Lê Xuân Chinh được giám định, được xếp hạng thương tật, được hưởng trợ cấp nạn nhân bị nhiễm chất độc da cam/Đioxin... Năm 2004, Bệnh viện Trung ương Quân đội 108 đã tặng gia đình cựu chiến binh Lê Xuân Chinh sự quan tâm đặc biệt, xây tặng thương binh Lê Xuân Chinh căn nhà mái bằng 3 gian rộng rãi, từ đây gia đình Lê Xuân Chinh mới chính thức có một nếp nhà đàng hoàng.
Thành cổ Quảng Trị 81 ngày đêm mùa hè rực lửa năm 1972 khốc liệt, đẫm máu xương bao đồng đội của Lê Xuân Chinh đang nằm lại dưới lớp cỏ non Thành cổ, Lê Xuân Chinh chưa tròn 18 tuổi vào trận mà "Hy sinh không sợ, gian khổ không sờn" nét cười rạng rỡ tạc vào thế kỷ XX niềm tự hào dân tộc. Đầu thời gian có là lớp bụi phủ đi những thương đau của chiến tranh, nhưng hôm nay và mai sau thời gian sẽ mãi khắc ghi "Nụ cười chiến thắng" của Lê Xuân Chinh nơi Thành cổ Quảng Trị.

NGUYỄN CÔNG LIÊM (thành phố Thái Bình)